

ცარიბუნა

ყოველდღიური საპოლიტიკო-საოცნებო გაზეთი „ცარიბუნა“ თვე-
ურად ღირს 120,000 მ. სამკლავიარო განცხადება პირველ გვერდზე
უკანასკნელზე კანტორა დიალი 8—2 ს.
რედაქციის ნახვა შეიძლება მხოლოდ 11—12 საათამდე. რედაქ-
ციის მისამართი—ტფილისი სასახლის ქუჩა № 6, ფოსტის
კუთი № 190, ტელეფონი 10—34.

ცვილ. შპსი 5000 მან. პარკინგ. 6000 მან.

მთავარი კარიკატურა

კვირა, აგვისტოს 6
1922 წ.

ამიერ-კავკასიის რკინიგზის სამმართველო აქტიუმი

რომ გარდა ამჟამად მოქმედ ტფილისისა და ბაქოს ქალაქების სადგურებისა, ამა წლის პირველ აგვისტოდან იწყებს მოქმედებას

ბაქოს ქალაქის სადგური.

ქალაქის სადგური აწარმოებს შემდეგს ოპერაციებს: ბილეთების გაყიდვას ადგილობრივ და პირდაპირ მიმოსვლისას მიმდინარე და შემდეგი დღეებისათვის იმ მატარებლებზე, რომელნიც გადიან არა უგვიანეს ერთი კვირისა, მიღებასა და გაცემას ყოველივე სიჩქარისა და მოძრაობის ტვირთისა, როგორც თვით ქალაქის სადგურში, აგრეთვე შინა, მაღაზიებში, საწყობებში და სხვ., ქალაქის ხაზში მიტანას ტვირთისა და ბარგისა სადგურიდან შინ, მაღაზიებში და ქალაქის ყველა ნაწილებში. ოპერაციები სწარმოებს ყოველ დღე დილის 9 ს. ნაშუადღევს 3 საათამდე. კვირა-უქმე დღეს დილის 10 საათიდან ნაშუადღევს 1 საათამდე.

შეკვეთები მიიღება—ტელეფონით

2—1

ამიერ-კავკასიის რკინიგზის

აღმოსავლეთში კვლავ ავანტიურა იწყება. შერბენი, რომელთაც სურთ სიბერძნეთის იმპერიის შექმნა, მოგერებიდან დღეს უკვე თავდასხმებზე გადადიან და სტამბოლის დაპყრობასაც კი იცნებებენ.

როგორც წინეთ, ისე დღესაც ბერძნების ავანტიურა ინგლისის კარნახისა და დირექტივების მიხედვით სწარმოებს.

ეს უკვე ნათლად სჩანს მიღებული ცნობებიდან.

აშკარაა ის გარემოება, რომ სტამბოლის არ ღიაობის ანტიპატივის ქვეყნები და მას საბერძნეთის სამფლობელოდ არ გადაეცემა. ეს ალბად ბერძნებმა კარნახი იცინ და სხვა მხრით ფიქრობენ „სამსახურისათვის“ ჯილდოს მიღებას ოსმალეთის ხარჯზე. ასეთი რამ, რა თქმა უნდა გონიერებასთან ახლოა თუ კი ბერძნების ავანტიურამ მიზანს მიღწეა და ოსმალეთის გამოვლინებული ხალხის წინააღმდეგობამ არ შეაჩერა იგი.

ინგლისის იმპერიალიზმის მიზანი ოსმალეთის დამარცხებაში მდგომარეობს უპირველესად, რომლის შემდეგ საბჭოთა თაყვანისცემის წინააღმდეგ ბრძოლა უფრო ხელსაყრელ პირობებში იქნება შესაძლებელი.

მაგრამ არ უნდა დავივიწყოთ ის გარემოება, რომ აღმოსავლეთის საკითხში ინგლისი ვერ იმოქმედებს თავისუფლად და აქ მას დაუპირისპირდება საფრანგეთის ინტერესი. ცხადია, რომ ინგლისი და საფრანგეთი აღმოსავლეთის საკითხში ერთ ნახსენებ ვერ მოხსნავენ, რამდენადაც ორივე მათგანი ცდილობს აღმოსავლეთის 3 გვერდზე გახდეს.

აღმოსავლეთის საკითხი თავის თავად მართლაც რომ დიდი იმ დიდი ურთიერების, რომელსაც მის მიმართ იქნას საერთაშორისო პოლიტიკის მესვეურნი.

როგორც ინგლისი და საფრანგეთი, ისე იტალია და ამერიკა თავის ისარს აღმოსავლეთში უმინებენ, რადგან პრინციპულად არაა თქმის არ იყოს, ვინც შესაძლებელია.

უმცროსი

5.

როგორც ვიცით, მუშა-მოსამსახურეთა და მწარმოებელთა შორის დადებული კოლექტიური ხელშეკრულება უკვე გაუქმებულია, ხოლო ახალი უკვე არ არის გამოუშვებული. ექვი არ არის მომავალი ხელშეკრულების შემუშავებაში უთავრეს როლს ითამაშებს ახალი დამსახურებელი—უმცროსი სატარიო საბჭო. მას პირველი სადგომო გამოცდა იქნება წილად და ენახეთ რა ნიჭსა და უნარს გამოიჩენს უმცროსი სატარიო საბჭო მომავალში, საზოგადოთა მომსახურებაში და კავშირის ურთიერთ დამოკიდებულებაში.

ლი ჩვენს ცხოვრებაში და რომელიც აუცილებლად მოსალოდნელია იქნას. მოკვანებები იმ უმწიფო მდგომარეობაზე, რომელშიც დღეს ცოლ-შვილიანი, ოჯახის პატრონი მუშა ან მოსამსახურეა ჩაყვრილი. ძველი ხელშეკრულებით მხედველობაში არ იყო მიღებული მუშის ოჯახური მდგომარეობა და ყველა მუშა ერთნაირ ჯამაგირს იღებდა. და ვინაიდან ჯამაგირის რაოდენობა ერთი მუშის საცხოვრებელ მინიმუმს ძლიერ უდრიდა, ადვილი წარმოსადგენია იმ ცოლ-შვილიანი მუშის მდგომარეობა, რომელსაც სამ-თხუთ სულს ინახავს და რომელსაც არავითარი დამატებითი საცხოვრებელი საშუალება არ ეძლევა, გარდა არსებული ჯამაგირისა.

ჩვეულებრივ პირობებში ეს ასეც იყო და ასეც უნდა ყოფილიყო ვინაიდან წარმოსადგენელია მწარმოებელმა ერთ მუშას მეტი ჯამაგირი მისცეს, მეორეს ნაკლები, რა არის, ერთი ცოლ-შვილიანი პატრონი, მეორე უცოლ-შვილო. მაგრამ არ უნდა დავივიწყოთ, რომ ჩვეულებრივ პირობებში, საერთაშორისო ომამდე მუშა გაცილებით მეტს იღებდა, ვინაიდან არის საცხოვრებელი მინიმუმი, რაც საშუალებას აძლევდა მას ცოლ-შვილის ზრუნვისა. რომელსაც ომისაღმდეგ გაყვანილი თანდათან მოიშალა ცხოვრების ძველი ეკონომიური საფუძვლები, სიძვირე იმეცა და ცხოვრება წარმოუდგენლად გაძნელდა, მოხდა რევოლუციური რევოლუციის შემდეგ, ჩვენში მაინც მუშათა მდგომარეობის გაუმჯობესებაზე ზრუნვა სახელმწიფომ აიღო ხელში.

როცა უმთავრესად იმაში გამოიხატა, რომ მუშა-მოსამსახურეები ჯამაგირის ერთ ნაწილს ნაღვრით იღებდნენ პურის და სხვა სურათ-სანოვანის სახით სახელმწიფოს მომარაგებიდან. და ამ საგნების დარიცხვის დროს ხელფასობაში იღებდნენ მუშის ოჯახის სულადობას, ოჯახის წევრთა რაოდენობას. ფაქტიურად გამოდიოდა ის, რომ უცოლ-შვილო მუშა ნაკლებს იღებდა, ცოლ-შვილიანი მეტს. ამის გამო მაშინ გაიშალა საყვედური, რომელიც ხელფასის ასეთ განაწილებას უსამართლოდ სთვლიდნენ და ნოთიზაციის ჯამაგირები მისცემოდა ანაზღაურების ნაყოფიერების შეფასებით.

— რა ჩემი ბრალია, რომ ივენს ან პეტრეს ცოლ-შვილი ჰყავს, მე რომ არ უნდა ვიქნები მისი ცოლ-შვილი, ისიც და მეც ერთნაირად ვმუშაობთ, ერთნაირი საშუალება გვაქვს და გასამრჯელოც ერთნაირი უნდა მივიღოთ, ამბობდნენ უცოლ-შვილო მუშები.

მუშების ამ კატეგორიის ასეთი არაუმეტესად მართლაც ანაზღაურებას იწვევდა და თუ ისინი მართალი არიან, მხოლოდ იმაში, რომ მხედველობაში არ იღებენ

დღევანდელ არა ნორმალურ ცხოვრების პირობებს. რაცა ჯამაგირის საფუძვლად საცხოვრებელი მინიმუმი მიღებული, მუშის ოჯახური მდგომარეობის ანგარიშს არ უწევს, ეს იმას ნიშნავს, რომ მუშამ ცოლ-შვილი ან უნდა დახოცოს, ან არა და მშვიდ მწყურვალე თავისთავად დაიხოცდეს.

ამას, რა თქმა უნდა ვერ იხამს მუშათა ხელისუფლებამ, ვერ იხამს ვერც ერთი მუშათა ორგანიზაცია. მომავალ თაობისთვის ზრუნვა და მისი მოვლა-პატრონობა დღევანდელი ძალაუფლებისაზე აღდგენს და თუ ამდენსაც ეს საკითხი ვერ იყო სათანადოდ გააფრთხილები, ეს იმას არ ნიშნავს, რომ კვლავაც ასე დარჩეს და მუშის უსუსურება შეიგრძნობა კვლავაც იმაში.

უფრო კუთხიერებში, რომ სახელმწიფო ეკონომიური ცხოვრება, სახელმწიფო, დღითიდღე უმჯობესდება და ვფიქრობთ, ამ გაუმჯობესების ზეგავლენა პირველყოფისაზე მუშათა ცხოვრებას და საქმე იმანი-რად მოგვარდეს, რომ მუშების ფიზიკური არსებობა უზრუნველყოფილი იქნას.

ეს კი მაშინ იქნება, თუ ხალხი კოლექტიური ხელშეკრულებას ავტორი, უმთავრესად კი უმცროსი სატარიო საბჭოს წევრნი, ამ საკითხს მეტ ყურადღებას მიაქცივენ, ვინც დღემდე და გამო-ნახევანდ ღონისძიებას ცოლ-შვილიანი მუშების მეტად მძიმე მდგომარეობის შესამსუქებლად, სულ ერთია იქნება ეს ფულის ნიშნით თუ ნატურით.

რამდენადაც ჩვენ ვიცით, საფრანგეთის ბურჟუაზიული სახელმწიფო მრავალ შედეგს და უპირატესობას აძლევს ცოლ-შვილით და დიდხანს ხელმწიფო მოქალაქეს იმ მიზნით, რომ შეჩერებული იქნას იქ შემწეული მცხოვრებთა შემცირების მსგავსება. ეს საქმე იქ სახელმწიფოს მზრუნველობის საქმეთა გამოცხადებული.

ჩვენში საზოგადო სატარიო საბჭო ვერ არის კარგად დაყენებული და ამიტომ დანაშაულებით არ ვიცით დღეს მცხოვრებთა რაოდენობის ზრდასთან გააქვს საქმე თუ შემცირებასთან. ისე კი ცხადია, რომ არ უნდა იქნება საერთო ეკონომიური გაჭირვებას უარყოფითი გავლენა არ მოეხდინა მუშა-მოსამსახურეთა ფიზიკური არსებობაზე.

ამიტომ, ვიმედობ, მუშათა ორგანიზაციების მოვალეობას შეადგენს მუშის ცოლ-შვილის მდგომარეობის მეტი ყურადღებით მოვლას და ისინი ჩაეყვანონ უკეთეს ეკონომიური პირობებში.

მ. ბ—მ.

ნაკვეთი

ტფილისში ჯემალ-ფაშის მოკვლის გამო გაგრძელდა ხმა, რომელიც თითქმის იგი მსხვერპლი გამხდარიყვნ დაშინებულის. გაზ. „ივესტიაში“ მოთავსებულია მოწინავე წერილი ამ. კარლ რადეკისა, რომელიც ამ ეჭვებს ემხრობა. აღნიშნული წერილის შინაარსი მოკლედ შემდეგია:

სომხეთის ნაციონალისტების მსხვერპლი გახდა ახალგაზრდა ოსმალური რევოლუციისა და ახალგაზრდა ოსმალეთის მთავრობის ხელმძღვანელი თალაათ ფაშა. მას მიჰყვა მადლადის გენერალ-გუბერნატორი და ერთი ხელმძღვანელი ტფილისი ახალგაზრდა ოსმალეთისა. ახალგაზრდა ოსმალეთი ვერ იხსნა დასავლეთის იმპერიალისტებისაგან ვერც ამ რევოლუციამ, ვინაიდან მას შემთხვევითი ხელმძღვანელობდნენ და იგი არ ეყარებოდა ოსმალეთის მშრომელ გლეხობას. ახალგაზრდა ოსმალეთი გერმანიის იმპერიალიზმის გავლენას დამოკიდებული და 1914 წლის ომში ჩაგდნენ. მაგრამ ახალგაზრდა ოსმალეთმა აუცილებლად თავდაცვის დროს მეტად გადამჭარბეს, როცა მთელი სომხეთის საცოდავ ხალხის ამოხოცვა დაიწყეს. უნდა ითქვას მართალი, რომ ამ საქმეში ახალგაზრდა ოსმალეთი საესვებით დამნაშავენი არ იყვნენ; სომხის ხალხი გამო-

ყენა ანტიტამ, როგორც ამოფეთებული მასალა ოსმალეთის ფრონტისა და ოსმალეთის დამცველნიც გადაჭარბებით თავდაცვის გზას დაადგენ. და თუ ამ პოლიტიკისათვის ახალგაზრდა ოსმალეთის მეთაურებს უნდება შემდეგში მოიმკან საკუთარი თავის მსხვერპლობით, მათგან ერთი დასწავლები უწევს დამოუკიდებელი საზოგადოებრივი სომხის ხალხს. ცხადია ერთად ერთი ხსნა სომხის ხალხისა არის შეჩერება და თავისი საქმის მოწესრიგება ოსმალეთთან. სხვა გზა მისთვის არ არსებობს.

ამის მაგიერ ისინი ტერორისტულ აქტებს განაგრძობენ ოსმალეთის პოლიტიკური მოღვაწეთა მიმართ და ამ მოკლე ხანში ჯერალ ფაშის სიკვდილიც არაა შორსმკვეთდელითი პოლიტიკის ნაყოფი უნდა იყოს.

ოსმალეთის ომში დამარცხება იყო დამარცხება ახალგაზრდა ოსმალეთისა. და მართლაც უკანასკნელი თვალსაზრისით წარმოსადგენელი ამ პარტიისა ინტერფაშა იმდენად დაცვა პოლიტიკურად, რომ საბჭოთა რუსეთის წინააღმდეგ ბრძოლას აწარმოებს და უკიდურესი ავანტიურის გზას დაეცა. დღეს რუსეთის წინააღმდეგ ბრძოლა, რომელიც არის ერთადერთი დამცველი აღმოსავლეთისა, კერძოდ იმპერიალიზმის ქვეყნებისა ევროპისა იმპერიალიზმისაგან, არის უდიდესი დამცემი თვით ოსმალეთისა.

ეს კარგად შეიგნო ქემალ-ფაშამ და მტკიცე მეგობრულ კავშირში პოლიტიკის იცავს რუსეთისადმი. ის უფრო ხელსაყრელია და მასსაც ეყარება, ვიდრე ახალგაზრდა ოსმალეთი. საბოლოოდ უნდა დარწმუნდეს ანგორის მთავრობა იმაში, რომ რუსეთის პოლიტიკური რევოლუციის გარეშე არ შეიძლება ოსმალეთის ხსნა. ეს იმას არ ნიშნავს, რომ მან ხელსაყრელი ზედი არ შეპყროს დასავლეთ ევროპის იმპერიალისტებთან; მაგრამ ოსმალეთის ისინი მხოლოდ რუსეთთან კავშირი. ძველი ოსმალეთი დღესაც, ახალგაზრდა ოსმალეთმა ვერ აღადგინეს და გაახალგაზრდავს ოსმალეთი. უკანასკნელის ხსნა შეიძლება მხოლოდ მაშინ. როცა ოსმალეთის გლეხის ინტერესი იქნება მთავარი ხელმძღვანელი სახელმწიფო პოლიტიკისა.

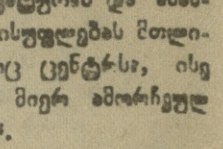
თითქმის ამას ჰგებულობდა არამც თუ თალაათ—ფაშა რკინის გზის მუშის შეი-ლი, არამედ დიდი წოდებისა და თანამდებობის შიამოშალო ჯემალიც. ამ პოლიტიკის სისწორეს უფრო გაიგებს ყველა ისინი, რომელნიც იბრძოდნენ ოსმალეთის კარის კაცთან ერთად სამბერძნეთის ფრონტზე.

რა მოგვცა ევროპამ?

1.

აი კითხვა, რომელიც ალექსანდრე ყოველ ადამიანს, ვინც გადათავსიერებს დღევანდელ ცნობებს ევროპისას; აი კითხვა, რომელიც ავტომატურად თავაწინად იმდენს და ჩაფიქრებს მას.

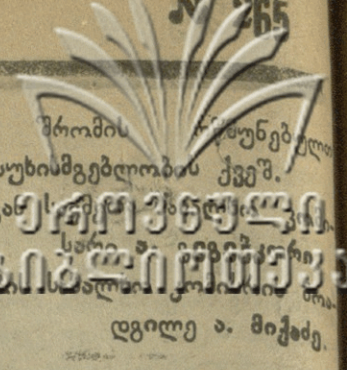
მეცხრამეტე საუკუნე აღამიანის გონების უმცირესად განვითარების საუკუნეა. მეცხრამეტე საუკუნის ადამიანის გონებამ უდიდეს გამარჯვებას მიიღწია. მე-17—18 ს.ს. თუ აღამიანი პაერში ბუშტებს აფრქვდა, ან სახლის სახურავიდან კოვლით გადმოხტებოდა ხოლმე, მეცხრამეტე საუკუნეში აღამიანი არა-წივს შეეჯიბრა ცის ზედათი აღფრენით, ხოლო სისწრაფით კი—შეგარდნას. თუ წინად აღამიანი კოთახში კონს ჩაასხამდა და შიგ ჩერებს ან ბამბის ძაღს მოთავსებდა და მით ანათებდა, მეცხრამეტე საუკუნეში მსოფლიო ელექტრონის სხივით დასრულდა. თუ წინად ქალაქიდან ქალაქამდე ფოსტის მისა-ცხად მთელი თვეები იყო საჭირო ცხენით მოგზაურობით, დღეს მთელს მსოფლიოს შეგიძლიათ რადიოს საშუალებით ელაპარაკოთ ერთი საათის განმავლობაში. თუ წინად ომი კატინი თო-

ეს ზრის ერთად ერთი სწორი და ნათელი გზა და აქეთაქენ უნდა მივმართოთ ჩვენი პოლიტიკა.

ბ. ლევინი.

[illegible]

გუნზე მიჰქონებია 150.000.000 მან.
ბაზილიდან და ვაკი-ჯგეროდან და ამ
უბანად ბაზილიდან განაგრძობენ თა-
ვიანთ დაკვირვებებს. ამ დღეებში
მიმდევრულად ტყის მდგომარეობის
გამოკვლევა დასრულდა. ქურორდის და
მეტროპოლიტანის სადგურის—პროფ.
ბენაშვილი. აგარაკი მშენებელად
არის მოწყობილი და საკმაოდ მრავ-
ალი გზასთანაა. წელს მრავალი
ხალხი მოაწვდა ბაზილიდან და ბინე-
ბის კარიზისა.

ეკატერინოვოვო (ბორჩალოს მხარე) 2 აგვისტოს დღის რიგით
ქვე მხარის ისპოლკომის საფინანსო
განკ. გამგე 3. დანცინგერს ფურ-
შულაგის ხაზინაში შესატანად,
ოთხი მილიონერის თანხლებით,
უნიონს რომ დაპირდნენ (დენის
საწყობი) ორმა გადაცემულმა მი-
ლიონერმა (ერთი მთავარი ვ. მი-
ქელაძე) შეაჩერა ფურგუნი, გად-
მოიღეს ხურჯინი გატენილი ბონე-
ბით და გზის იქით მიმალეს. შემ-
დეგ მიღებულ ზომებით გამოიკვეთა,
რომ ეს შინაური გაცარცვა მოუწი-
ყვია გაფრინდაშვილს, რომელიც
რწმუნებულის თანამდებობაზე მსა-
ხურებდა ადგილობრივ პოლიტიკა-
როში. სულ დაპატიმრებულია რვა
კაცი—ფული აღმოჩნდა სასეგბით.

თავმჯდომარე ლიპინსკიმ ეკატერინოვო-
ვოს აღმასკომს გამოართვა საზოგადო-
ებრივი და იჯარით გადასაცემი ფუ-
კოს და ადგილობრივი ნემესის, რაც
კოოპერაციის პრინციპით დაუშვებელია,
ადგილობრივმა პოლიტიკურმა ამს
წინეთ დააპატიმრა ექვთი და მისი
ამხანაგი ნემესი საკუთარ საქონლით
გაქრბისათვის სამხედრო კოოპერატი-
ვის სახელით, მაგრამ ამავ დროს ლი-
პინსკის პასუხი არ მოსთხოვეს... ძნელი
დასაჯერებელია, რომ ყველა ეს ხდებო-
და ლიპინსკის ცნობის გარეშე.

ეკატერინოვოვო აქის ვინმე ლან-
ცინგერი—რუსეთში ყოფილი პროკურო-
რის ამხანაგი. ეს ეკატერინოვოვოს
განყოფილების გამგეთ აქის დანიშნუ-
ლი და ამავ დროს ექვთილიასაც ვწე-
ვი, რაც დაუშვებელია უკანასკნელ დე-
კრეტის თანახმად.

მერი.

საბლაქაძე (გორის მხარე) გაშენე-
ბულია სად. გრავალის მარცხენ 7—8
ფერის მინილზე. მდებარეობა ახალქა-
ლას ქარგი აქვს. ყველა სახლს დიდ ბი-
ლი მალი ამშვენებს. აქის ვინმე, მაგრამ
ღვინა ადგილობრივ მდარე მოღვის, პუ-
რის მოსავალი წელს კარგია. სინილსაც
ქარგი პირი უნახს. პავს, როგორც ზო-
გორის საგარეო ადგილას ვერ არის
სალი ხშირი ბაღების გამო, ეს უკანას-
კნელში ხშირად ირწყვებიან, რის მი-
ზეზეთ იქ მუდამ ნესილია და ეს კი პავს
ამინიებს. მასთან იქ მდინარე კალა
სატიკით აწუხებს ადამიანს. გადმოვ-
ცეს, რომ ახალქალაქის ქვეითა ნაწილში
მდ. თემის ახლოს ციფა მდინარეა.
ახალქალაქი ირგვლივ, გარდა ერთა-
წმინდის მხრივ, გადახრებული ქედები
ამშენებენ, სადაც აქა-იქ მარტოა
ბუჩქნარები მოჩანს.

ყვანილი კარგია, მხოლოდ წყარო თვი-
სებებს ჰკარგავს, ვინაიდან იგი თხის
მიღების საშუალებით გაფრთხილია მთე-
ლი ახალქალაქის ნაწილებში.

თვით ახალქალაქი ძალიან ანტიანტი-
ტარულ მდგომარეობაში იმყოფება.
უსუფთაობას მედგარად მოუპირდებია ფეხი
და მასზე არავინ ზრუნავს.

როგორც საგარეო, ახალ ქალაქი
უფარგისია, სიციხეები, როგორც ქართლის
სხვა ნაწილ ბოში ახალ-ქალაქშიც გვა-
რჩენი იყის. აქ არის ბაზარი, მაგრამ
ტყლითაა გადაფარული ქედებით ძალიან სიძი-
რია. გირვანქა ფენილი მე-3 ხარისხის
28—30 ათასი ღირს. თხის ხორცი
20.00 მან. კარგი 60 ათასი, შავი
პირი 10 ათასი. კარტოფილი 6 ათასი.

არის კლუბი, სადაც მუდამ ლოტოს
თამაშით თავს იყლივებს აქაური საზო-
გადოება, შემდეგად უსაქმიო ინტელიგენ-
ცია, აქის ხშირად წარმოდგენილი ქარ-
თულად და რუსულად, უმეტესად კი ამ
უკანასკნელ ენაზე. ახალქალაქის მთავარ
ტყნაზე მოთავსებულია ფოსფატ-ტყლ-
გარეის განყოფილება. იგი ერთი წესდ-
ვით სამიტიტოს მოგონებს ადამიანს.
შენიშნ. ფ. ტ. განყოფილების უკეთესი
გაყოფის, მით უმეტეს, რომ სახლები
ახალქალაქში აქა-იქ გვარჩენია. განყო-
ფილების ტყლფონი ძალიან სუსტია
მუშაობს. გამგე ფ. ტ. განყოფილებისა
ფეხობა ენერგიული კაცია, მაგრამ ტე-
ლფონის აპარატის უფარგისობას თუ
გორის სადგურის ზოგადი მოსამსახუ-
რეთა სამსახურისადაა გაუგებრობას
ვერ გავართვათ თავი. ხშირად მას ტელე-
ფონთან რომ გორს გაგონოს, 2—3
საათი ჯდება დროამ და ბარის რაწკუ-
ნი. ტყნისა ყველაგან პროგრესი ემჩნე-
ვება ახალქალაქის ტყლფონის კი ეწი-
ვება რეგრესი. ხშირი მგალითია, რომ
ტყლფონის საშუალებით რამე საჩუ-
რო სემის გადაცემა ვერ ხერხდება
თავის დროზე. ტელეგრაფმა ახალქალაქი-
სათვის უფრო საჩუროთ გადასაცემი ია-
რად ჯნდა ჩითვალეს, ვინმე ტელე-

ფონი. საქართველო მეტი ყურადღება ვის-
განაც უფრო არსათა ტელეფონის აპა-
რატმა ყოველთვის წესიერად იმუშაოს,
რომ ახალქალაქის მეტროპოლიტანის პქონ-
დეს გამბეული ახლო მდებარე სოფლებ-
სა, ლაბებსა და ქალაქებ შორის.

აქიან ახალქალაქში ინტელიგენტური
ძალები. ახალქალაქის ინტელიგენციას,
ქალია იგი თუ კაცი, ძალიან უძნელდ-
ება ქართულად, თავის ენაზე, მუსიკაში.
გადაჯდომის ნიშნები აქაც ძალიან
ემჩნევა. ეს ბუნებრივია სანამ თ.-აზნაუ-
რობის ნაშთი არსებობს. ეს პროცესი მთ-
ქნდა მიწვევის როგორც ენა, ისე წი-
რულში. რუსულ კულტურაზე აღზრდი-
ლი ქართველი გენერალი, თავადი სპუ-
აზნაური და უბრალო მოხელე ოჯახის
გარეშე და ღამისაღებებს ხელს უწე-
ყობდა, იმისათვის, რომ როგორმე პატი-
ვისცემს და სიყვარული დაემსახურებინა
თავისი რუსი უფროსის. მასთან მოგე-
სნებობა, რომ უმეტესი ნაწილი თავად-
აზნაურებისა რუსებთან ლაქების რთლ-
ში გამოდიოდნენ ყოველთვის და დამტე-
რულ რუსულს უფრო ენთუზიუზით და
ითვისებდნენ, ვინმე ნამდვილ ქართულს.
გადაგვარების სენი, სხვა მრავალ უარ-
ყოფითი მხარეებთან უცვლელად გად-
მოუწერია იქაურ თავად-აზნაურობას.
ქართველი საზოგადოების მუშუკს ჯერ
კიდევ საბოლოოდ მოუჩინებელს აქაუ-
რის წყრილობებსა ნაცარქეპის ადგილ-
ბრივ თუ უსაქმოდ ან უკეთ სასაქუელი-
ცოდ მოსული ინტელიგენცია და ეწ-
თად შეხმატებულნი ძალს უმდგომი
ქართულ ენას და კულტურას და ყველა
ერთად ძველ ბატონობაზე ოცნებობენ
და სამკოთა წყობილებას რადაც ირი-
ბლად უყურებენ. არ მოსწონს ახალქა-
ლას თავად-აზნაურობას, რომ საწველი
ფურა გლგობა ხელიდან გამოცალათ
და მათ ზურგზე ძველებურად ვერ გა-
დაიან მალაყს, „კინაზ“, „კინია“ და
„კინიას“ ყოველ ნამიჯზე გაიგონებთ
და სახლებით იქაურებზე გულს. დღემ-
დე ვერ გავუია ახალქალაქის თავად-ა-
ზნაურობას, რომ მათი მზე, როგორც წი-
ლების ჩაიდა. მათი ოცნება დამსხვრა.
ქართველი ერთი გამოფხიზლდა და მთ
ვერ მოატყულებენ ვერაფერს. ახალქალა-
ქში სხვა ეროვნებათა გამრავლება-ჩამო-
სახლება, იმ დროს როცა ადგილობრივი
გლგობა უმწიფრობას განიცდის და
სხის მიწებს ამოშავებს მესამედია,
მეთი ბრალია. მკერების და მეტე-
ბარ—მწვერების დევნაში ატარებდა
დროს და მთ ქონებას სხვა გადაითე-
ლი ეპატორებოდა. ქეიფისათვის ფული
სქირდებოდათ და მუქათათ თავიანთ
მიწებს და სხვა ავლა-დიდებს ახალქა-
ლას თავად-აზნაურობა მუქათათ სხვა
ჯგურის ხალხს აძლევდა. ესაა გამო-
დგარს ეს ევბატონები და ურცხვთ
გაჰყვრიან, საქართველო, ქართველი
ერთი ფიზიკურ მოსპობას გადავარინეთ.
თავხელობაც ამგვარი უნდა.

ახალ ქალაქი უმეტესად დასახლებუ-
ლია სხვა და სხვა დროს ჩამოხიზულ
სოფლებით, მთ ხელშია ახალქალაქის
გარეშე. როგორც ბოროტი ხეივანი გად-
მოგვცემენ ადგილობრივ ვაქარ-საქუ-
ლიანტებს განუზრახავთ ფონდში გადა-
სული მიწები დარჩიან და აქაურ
გლგობას, საუკუნოები აქ დასახლე-
ბულ და თავად-აზნაურების წყალობით
წელში გაწვევულს, გამოცალათ ხელი-
დან მიწები, ამ მიწით კიდევაც ჩამო-
სახლებით ლტოლვილი სომხობა და
ჯერჯერობით ოჯახებში დაუწყოლებით
და შემდეგ განზრახვა პქონით ნორმა-
მისცენ მიწის. ასე რომ ახალქალაქი
ბუნებრივად იზრდება და ხელოვნურა-
დაც. სოციალიზმსავე წინადა კარგია,
მაგრამ სამუშაოა, რომ დაშინებულნი
თავიანთ სამქეს აეთებენ.

ამ მხრივ საქართველო ყურადღება.
ახალქალაქში ბევრი გატეხული სა-
ხლია, რაც ამტკიცებს იმას, რომ მუქათა
ქამია ხალხი ნელ-ნელა სცილდება ახალ-
ქალაქს.

ახალქალაქის ზევით მთის ფერდობ-
ზე გაშენებულია ჩვენში კარგად ცნო-
ბილი მომდგარ-მუსიკოსის ია კარგა-
რეთის სოფელი ერთაწმინდა. ამ
სოფელს ამშვენებს დიდებული საყდარი,
აშენებული მკონი მე-12 საუკუნეში.
საყდარი გარედან საუკეთესო ჩუქურ-
თით არის დამშენებული. შიგნით
თეთრადაა გაღვსილი, აღმად რომელი-
მე რუს ეგზარხოსის ბრძანებით, რის
გამოც შიგნითა მხატვრობა, რომელიც
აუცილებელი უნდა ყოფილიყო, წაშლი.

ლია. საყდარს გარშემო პქონია მაგარი
კედელი კოშკებით დამშვენებული, მაგ-
რამ ესეც რუს ეგზარხოსის ბრძანებით
დაუტყვევია. ესაა მხოლოდ მისი ნაშ-
თია. ერთაწმინდის ახლოს მდებარეობს
ქართველ მეფეების საგარეო ადგილი,
სადაც აშენებულია დიდებული ციხე-
სიმაგრე. ამ სოფლის მარცხენ მდებ-
არეობს დიდებული სახლის გიორგი
სააკაძის სოფელი ს. ნოსტი. მარჯვნივ
20 ფერის სიშორეზე არის რკონის მო-
ნასტერა.

ყველა ეს ნაშთი დიდებული, რომელ-
ნიც უფროც არ გამქალა, ნათლად ამ-
ტკიცებს ქართველი გრას ძლიერებას,
ერთსულოვნებას და შრომის მოყვარეობ-
ას და ვაი იმ ერს, ვისაც ეს თვისებე-
ბი აკლია და არ გაუგონია მათი აუ-
ცილებლობა და საქირობა. თუ გვი-
და ქართველი ერის ძლიერება სამკო-
თა სისტემაზე დამყარებული, ერთსუ-
ლოვნობა და შრომის მოყვარეობა დავი-
სახოთ მიზნით ყველა ჩვენგანსა და გარ-
შემგნებ, რომ ქართველი ერთი როგორც
კაცი გამაგრდება და ყველას სათანადო
პასუხს გასცემს.

წარუშნა.

მთავრობის მოქალაქე
და განაგებულება
დადგინდება № 17.

შრომის და შინაგან სახალხო
კომისარიატების

**განსაკუთრებულ საჯდომ ცხენე-
ბის ხარკის ნატურით მოხდის ფუ-
ლათ შეცვლის შესახებ.**

ვინაიდან საჯდომ ცხენების ტვირთ
ზიდვის ხარკის ნატურით მოხ-
დას მოაქვს მეურნეობისათვის ზი-
ანი და დეზორგანიზაცია შეაქვს
ხარკის წესიერ ჩატარების საქმეში,
თანახმათ მე-4-ე მუხლისა № 22
დადგენილებისა, შრომის სახალხო
და შინაგან საქმეთა სახალხო კომი-
სარიატები ადგენენ:

1. საჯდომი ცხენები განთავი-
სუფლებულ იქმნეს შრომის ხარკის
ნატურით მოხდისაგან.
2. შრომის ხარკის ნატურით მოხ-
დის ნაცვლად უნდა გაეწეროს ფუ-
ლი, რომლის შემოსავალი, თანა-
ხმად საქ. რევოლიუციონური კო-
მიტეტის № 145-ით გამოცემულ
დადგენილებისა ჩაირიცხება ადგი-
ლობრივ კომუნალურ განყოფილე-
ბისადმი სახელმწიფო ცხენების შე-
საძინათ და შესანახად.
3. უბედურ და მოულოდნელ
შემთხვევის დროს (ყარალების დე-
ნა, ცეცხლი წყალილობა და
სხვ.) საჯდომი ცხენები უნდა იქ-
მნას გამოყვანილი ბეგრის წესით
შრომის ხარკის ანგარიშის გარეშე
და ისიც შრომის განყოფილების ან
თემთა შრომის რწმუნებულთა ნება-
დართვით და მათი შუამდგომლობით.
4. დღიდან ამ დადგენილებისა
ყველა დაწესებულებათა და თანა-
მდებობის პირთ ეკრძალებათ საჯ-
დომ ცხენების ხარკის და ბეგრის
ანგარიშში გამოყვანა გარდა, მე-3-ე
მუხლში ნაჩვენებ შემთხვევათა სა-
ქირობისა.
5. ზედამხედველობა და სისრუ-
ლეში მოყვანა ამ დადგენილე-
ბისა ევალებათ სამაზრო და თემ-
თა აღმასრულებელ კომიტეტებს,
ცხოვრებაში გატრება ევალე-
ბათ შრომის განყოფილებათადა

თემთა შრომის რწმუნებულთა
მათი პასუხისმგებლობის ქვეშ.

შინაგან საქმეთა
მინისტრის
განკარგის
დგინდება

ბიბლიოგრაფია
3. ურუშაძის წიგნი.

მდგომარე წელს, შესრულდა მე
წელიწადი მას შემდეგ, რაც ქარ-
თული თეატრის ასპარეზდ სინილი-
სიერათ მუშაბს და მოღვაწეობს,
დღეს უკვე კარგათ ცნობილი მო-
ღვაწე მსახიობი ვასილ ურუშაძე,
რომელიც დღეს მოღვაწეობს და
განაგებს ბათუმის სახელმწიფო თე-
ატრის საქმეებს.

25 წლის შესრულების დღის სა-
მახოვრო, ვასილ ურუშაძეს დაუ-
ბეკდავს თავის ნაწერების რამდენი-
მე მოთხრობა და სცენები ცალკე
წიგნად, წიგნს თავზე მიუძღვის ვა-
სილ ურუშაძის მოკლე ბიოგრაფი-
ული ცნობები და ამ ცნობიდან
სჩანს, რომ ვასილი ურუშაძეს ამ
25 წლის განმავლობაში უმოღვაწე-
ნია და არა მარტო ქართულ თეატ-
რის ასპარეზზე, არამედ ქართულს
მწერლობასა და ჟურნალ-გაზეთებ-
შიც უწერია სხვა და სხვა დროს
წერილები.

ამ ახლათ გამოცემულს წიგნში
მოთავსებულია ცხრა მოთხრობა და
სურათები და სცენები. ყველა ეს
ნაწერები იკოხება ხალისიანთ, ვი-
ნაიდან მათ ეტყობათ პირველად
დამწერის ცოცხალი გურული ლექ-
სი და მასთან ცოდნაც მისი, თუ
მწერლობა ამ გათხსიერებულ ხანა-
ნაში არა უნდა სწეროს და აკითხოს
ხალხს.

საქართველოს ვსთვლით, რომ აქვე
მოვიყვანოთ ყველა ამ ნაწერების
სახელსაც 1. მაქუცარას ნადირობა, 2.
„მაქანკალი“ 3. გურულ-მეგ-
რელის ტრაბახი, 4. კრებაზე, 5.
„მწყერობა“, 6. „ნათლ-მირონული
მისაღმება“, 7. „სიმწარე...სირა-
ხვილი“, 8. „შავი ქვა და შავი ქი-
რი“, 9. „წყალობას თავ-გადასავა-
ლი“, 10. „გეილოცა გურულმა“
და 11. „გეშმარიტა“.

თვით ამ ნაწერების სახელები ამ-
ჩვენს მკითხველს, რომ იგინი უნდა
იქმნენ ცოცხალი დაწერილები და
მართლაც ეს ასეც არის, წიგნი
სუფთად არის გამოცემული. ბა-
თუმში ამ ქართული წიგნის დაბეჭ-
დვა კარგი მაგალითი გახლავთ.

ერთი სამწუხრო ის არის, რომ
როგორც ბათუმის გამოცემული,
ისევე ქუთაისის გამოცემათა წიგნე-
ბის ტფილისში სულ არასფერი მო-
დის გასაყიდათ. იქ ქართული წიგ-
ნები ისე იბეჭდება და სადღება
ხალხში, რომ მათი ცნობების ჩვენ
სულ არაფერი ვიცით.

ასევე ვასილ ურუშაძის წიგნის
საქმეც, ტფილისში მას კაცი ვერ-
სად იშოვნის.

ზ. ჯ.

რედაქტორი—სარედაქციო კოლეგია
გამომცემელი—მთავრობის გამომცემლობა

სტოლისის კალაის აღმასკომის გადასახადთა ბიუჯეტი

თანახმად დეკრეტისა ყველა ფასიანი საჯარო ხანახაობებიდან
და გასართობებიდან პროცენტ-გადასახადის აკრეფის შესახებ გადა-
სახადთა ბიუჯო აცხადებს, რომ 1 აგვისტ. ბილეთების ღირებულების
ნ პროც. ყველა სანახაობებიდან და გასართობებიდან და სხვ. უნდა გა-
დახდოს იქნეს მის სასარგებლოდ. კონცერტის, წარმოდგენის და სხვ
განცხადებამდე ერთი დღით ადრე გამართველებმა უნდა აღნუსხონ საბი-
ლეთო წიგნაკები ტფილისის ქალაქის აღმასკომის გადასახადთა ბიუჯოში.
ამ დადგენილების დამრღვევთ ერთმევათ უფლება წარმოდგენების,
კონცერტების და სხვ. გამართვისა.